

Jaarverslag Commissie van Toezicht

P.I. Middelburg, locatie Torentijd

2025

Inhoud

1. Inleiding/Voorwoord	3
2. Commissie van toezicht P.I. Middelburg	3
2.1. Leden.....	3
2.2. Vergaderingen en andere relevante overleggen	4
2.3. Deskundigheidsbevordering	4
3. De toezichthoudende taak	5
3.1. Werkwijze toezichthoudende taak	5
3.1.1. Contacten met Gedetineerdencommissie (Gedeco).....	5
3.1.2. Medische dienst.....	5
3.1.3. Onderwijs.....	6
3.1.4. Geestelijke verzorging.....	6
3.1.5. De Beperkt Beveiligde Afdeling (BBA).....	7
3.2. Overige aandachtspunten in het verslagjaar.....	7
4. De bemiddelingstaak	7
5. De rechtsprekende taak	9
5.1. De werkwijze en werkzaamheden van de beklagcommissie.....	9
5.2. Cijfermatig overzicht 2025	9
5.2. Bijzondere klachten	11
6. De adviestaak	11
6.1. Sociale veiligheid	11
7. Algemene conclusie.....	12
8. Bijlagen.....	14
8.1 Managementoverzicht 2025 uit Klaver	14
8.2 Totaaloverzicht 2025 uit Klaver	14

1. Inleiding/Voorwoord

Dit is het jaarverslag van de commissie van toezicht van de penitentiaire inrichting Middelburg, locatie Torentijd. In dit jaarverslag komen de belangrijkste zaken die het afgelopen jaar zijn voorgevallen aan de orde. Het verslag geeft verder een indruk en overzicht van de werkzaamheden in het kader van de toezichthoudende en adviserende taak van de commissie van toezicht in het jaar 2025.

De relatie tussen de commissie van toezicht en de directie van de inrichting was in 2025 zonder meer goed te noemen. Er is sprake van wederzijds vertrouwen en een open overleg tijdens de vergaderingen. De – soms kritische – inbreng en adviezen van de commissie van toezicht worden door de directie van de inrichting gewaardeerd en regelmatig opgevolgd. Door dit alles heeft de commissie van toezicht haar werkzaamheden naar behoren kunnen uitvoeren.

2. Commissie van toezicht P.I. Middelburg

2.1. Leden

De samenstelling van de commissie van toezicht voldoet aan de vereisten zoals gesteld in artikel 11 van de Penitentiaire maatregel. De samenstelling van de commissie was in het verslagjaar als volgt:

Rol	Naam
Voorzitter	Mevrouw mr. E.F. Bethlehem (rechter)
Plaatsvervangend voorzitter	Mevrouw mr. P.A.M. Wijffels (rechter)
Leden:	
Advocatuur	Mevrouw mr. I. van der Hoeven
Onderwijs	De heer P. van Kampen
Maatschappelijk werk	De heer J. van Wirdum
Medicus	Mevrouw Y.J. Bats
Algemeen	Mevrouw mr. I. Paulus
Algemeen	De heer H. Treurniet
Ambtelijk secretaris	De heer R. Ben Sellam Mevrouw mr. S. Huwae (plv. secretaris) Mevrouw mr. N. van der Kammen (plv. secretaris) Mevrouw mr. E.C. Jacobs (plv. secretaris) Mevrouw A.A.M. Mangroe (plv. secretaris)

Gedurende het verslagjaar heeft er een aantal mutaties plaatsgevonden in de samenstelling van de commissie. Mevrouw Cabboort en de heren Labruijère en Van Houte hebben de commissie verlaten. Mevrouw Paulus en de heer Treurniet zijn toetreden.

Verder was de voorzitter in verband met ziekte langere tijd afwezig. Haar werkzaamheden zijn overgenomen door de plaatsvervangend voorzitter.

De commissie wordt administratief bijgestaan door het secretariaat, ondergebracht bij de Rechtbank Zeeland-West-Brabant.

2.2. Vergaderingen en andere relevante overleggen

De commissie van toezicht en de directie zijn in 2025 negen keer in vergadering bij elkaar gekomen. Deze vergaderingen vonden telkens plaats op de maandag aansluitend aan de laatste beklagzitting van de maand. In de maand mei is vanwege een werkbezoek geen vergadering gehouden en in juli niet vanwege het zomerreces. De (plaatsvervangend) voorzitter van de commissie van toezicht heeft de vergaderingen voorgezeten en de leden zijn hier veelal bij aanwezig geweest. Ook de directie was tijdens de vergaderingen vertegenwoordigd. Deze vergaderingen hebben in de inrichting plaatsgevonden.

De samenwerking met de directie verliep naar tevredenheid. De directie en de (plaatsvervangend) voorzitter van de commissie van toezicht hebben regelmatig overleg gevoerd. De (plaatsvervangend) voorzitter informeerde de leden en de ondersteuning over de uitkomst van deze overleggen.

Van de vergaderingen zijn notulen opgemaakt en vastgesteld. Tot de vaste agendapunten van de vergaderingen van de commissie met de directie behoren onder meer:

- de opening;
- verslaglegging van de vorige vergadering + actiepunten;
- het overzicht van ingekomen klachten;
- bespreking uitspraken van de beklagcommissie en de RSJ;
- ingekomen stukken;
- gevolgde cursussen/ bijeenkomsten;
- mededelingen van de directie;
- mededelingen van de commissie van toezicht;
- de verslagen van de maandcommissaris;
- sociale veiligheid;
- rondvraag;
- roosters;
- sluiting.

Relevante uitspraken van de beklagcommissie en de jurisprudentie van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) komen iedere vergadering terug, waarbij deze uitspraken inhoudelijk plenair worden besproken. Ook vanuit de directie werd regelmatig aandacht gevraagd voor uitspraken van de RSJ en de impact daarvan op het beleid/ de werkwijze binnen de inrichting en voor de commissie.

De directie heeft uitgebreid aandacht besteed aan en uitleg gegeven over het vernieuwde D&R beleid (detentie- en re-integratiebeleid) en wat daarmee samenhangt.

2.3. Deskundigheidsbevordering

In het kader van de deskundigheidsbevordering zijn in 2025 diverse initiatieven ondernomen:

Voorzittersoverleggen

Wijffels heeft op 20 mei 2025 en 18 november 2025 de voorzittersoverleggen van de sector Zuid bijgewoond en teruggekoppeld aan de commissie.

Cursus van Radar Vertige

In februari 2025 heeft Van Wirdum, aandachtsfunctionaris sociale veiligheid, aan twee pilot trainingen van Radar Vertige deelgenomen. Dit waren trainingen in het kader van het ontwikkelen van een deskundigheidsbevorderingsprogramma voor de leden van de commissie met betrekking tot sociale veiligheid.

Werkbezoek Dendermonde in België

Op 26 mei 2025 is de volledige commissie en de ambtelijk secretaris op werkbezoek geweest in de gevangenis van Dendermonde in België op uitnodiging van de commissie van toezicht aldaar. Een zeer interessant en leerzaam bezoek. Afgesproken is dat er in 2026 een tegenbezoek in Middelburg zal plaatsvinden.

Werkbezoek van de RSJ aan de P.I.

Tijdens het werkbezoek op 19 juni 2025 van de RSJ heeft een afvaardiging van de commissie met hen gesproken.

3. De toezichthoudende taak

3.1. Werkwijze toezichthoudende taak

De maandcommissarissen hebben wekelijks de inrichting bezocht. Naar aanleiding van de verzoekbriefjes en ingekomen klachten hebben de maandcommissarissen gesproken met gedetineerden, het personeel en zo nodig met de directie.

Indien uit deze frequente aanwezigheid op de afdelingen en contacten met de gedetineerden bleek dat bepaalde onderwerpen een andere aanpak of in het algemeen meer aandacht verdienen, heeft de commissie van toezicht de directie daarover tijdens de maandelijkse vergadering van advies gediend. Dit betreft dan vooral zaken die niet terug te voeren zijn naar een specifieke, individuele klacht maar onduidelijkheden, inconsequent handelen en dergelijke wat kan leiden of al leidt tot onnodige onrust in de inrichting. De commissieleden hebben ieder verschillende aandachtsgebieden. De leden hebben tijdens het maandcommissariaat en overige contacten bijzondere aandacht voor bepaalde onderwerpen die liggen binnen hun interesse en deskundigheid. Tijdens de maandcommissariaten wordt daaraan extra aandacht besteed en daarnaast zijn er binnen de inrichting vaste contactpersonen om de diverse onderwerpen mee te bespreken. Bijzonderheden werden tijdens de vergadering met de directie besproken.

In het verslagjaar is besloten om de algemene brievenbus van de commissie van toezicht die gesitueerd was in een gang buiten de afdelingen en waar dus personeel de briefjes en formulieren moesten deponeren, te vervangen door herkenbare brievenbussen op de afdelingen waar gedetineerden zelf hun verzoekbriefje en/of klachtenformulier in kunnen doen.

Daarnaast heeft er ook overleg plaatsgehad met verschillende afdelingshoofden, de directie en de medische dienst. Door de wisselingen in de samenstelling van de commissie zijn de aandachtsgebieden opnieuw verdeeld onder de commissieleden.

Vanuit een aantal van die aandachtsgebieden kan over 2025 het volgende worden vermeld.

3.1.1. Contacten met Gedetineerdencommissie (Gedeco)

De Gedeco heeft één keer per maand overleg met de directie. Bij bijna alle keren dat dat plaats heeft gevonden is een vertegenwoordiger van de commissie van toezicht aanwezig geweest. Zoveel mogelijk dezelfde persoon (Van Wirdum). Ook is er enkele keren overleg geweest met de portefeuillehouder sociale veiligheid. Zie hiervoor de paragraaf over sociale veiligheid.

3.1.2. Medische dienst

Het jaar 2025 is voor de medische dienst een onrustig jaar geweest, omdat in het eerste kwartaal het hoofd van de medische dienst haar werkzaamheden moest neerleggen.

De in principe goed functionerende medische dienst heeft het hele jaar het werk zo goed mogelijk voortgezet en bepaalde activiteiten van het hoofd opgepakt; dit onder de verantwoording van één van de plaatsvervangende directeurs, die de medische dienst in haar portefeuille heeft.

Na circa vijf maanden is er een interimhoofd aangesteld, bekend uit de politiewereld, maar zonder medische achtergrond. Door deze ontwikkelingen ontbreken de nodige gegevens met betrekking tot het aantal medische klachten die dit jaar door de gedetineerden zijn ingediend. Maar ook inhoudelijk en over de afhandeling ervan is nog veel onduidelijk. Inmiddels is sinds het einde van het jaar een nieuw hoofd medische dienst aangesteld, en de verwachting is dat hij snel ingewerkt zal zijn en alle taken die zijn blijven liggen gaat oppakken.

3.1.3. Onderwijs

Bibliotheek

Sinds januari 2025 is de bibliotheek na drie jaar weer volledig geopend. Wekelijks kunnen alle gedetineerden boeken komen lenen. De Zeeuwse Bibliotheek heeft haar samenwerking toegezegd, maar die moet nog verder worden uitgewerkt. Het assortiment is behoorlijk verouderd; door een personeelslid zijn wel 450 nieuwe en tweedehands boeken gedoneerd. Het is goed om te horen dat met de samenwerking met de Zeeuwse Bibliotheek een start is gemaakt. De commissie van toezicht vindt het wel onwenselijk dat er sprake is van een verouderd assortiment en de gedetineerden nu afhankelijk zijn van de donatie en dus de goede wil van een personeelslid voor wat betreft nieuwere en tweedehandsboeken.

Onderwijs en trainingen

Bij voldoende motivatie kunnen gedetineerden taalonderwijs volgen (Nederlands, Engels, Frans en Spaans zijn populair). Daarnaast zijn er diverse certificaten te behalen (VCA, VCA-vol, HAACP, heftruckrijbewijs etcetera). Een enkeling volgt een mbo of hbo opleiding online. In 2026 zal een nieuwe opleiding starten, VAPRO.

Onderwijs is alleen op dinsdag en woensdag toegankelijk, trainingen zijn er op woensdag, donderdag en vrijdag. Maandag en vrijdag is het Re-integratiecentrum (RIC) dicht. Het aanbod en de hulp bij re-integratie en onderwijs zou nog behoorlijk geïntensiveerd kunnen worden.

De commissie stelt vast dat er sprake is van een teruglopend aantal klachten met betrekking tot de bereikbaarheid van het RIC ten opzichte van voorgaande jaren.

3.1.4. Geestelijke verzorging

Kerk

De kerk draait wekelijks prima met 30 tot 40 gedetineerden die elke zaterdag de dienst volgen. Daarnaast is er nog een meditatie uur en zijn er individuele gesprekken. Katholieke en protestantse diensten wisselen elkaar iedere week af. De bijdrage van vrijwilligers van buiten wordt als erg positief ervaren. Regelmatig komt er een koortje zingen en op speciale christelijke feestdagen is er een extra dienst die drukbezocht wordt. Met kerst is er vanuit de christelijke gemeente Middelburg een kerstpakket voor alle gedetineerden. Ook is er voor alle gedetineerden de bajesagenda beschikbaar.

Humanist

Circa 15 tot 20 gedetineerden volgen wekelijks op vrijdagmiddag de bezinningsbijeenkomst. Iedere week is er een ander thema. Voor de deelnemers aan de bezinningsbijeenkomst is er een agenda en enkele inspirerende boekjes. Vrijwilligers van de humanist begeleiden ook een filosofie gespreksgroep. Er zijn twee wekelijkse groepen filosofie die na zeven weken afgerond worden met een certificaat.

Imam

De wekelijkse bijeenkomst op vrijdag wordt redelijk bezocht. Daarnaast is er op donderdag een gespreksgroep. Na afloop van de Ramadan was er voor de moslims een cadeaupakket.

Boeddhist

Op zeer regelmatige basis bezoekt deze op individuele basis de gedetineerden.

3.1.5. De Beperkt Beveiligde Afdeling (BBA)

Zoals aangegeven in het jaarverslag 2024 is de Kleinschalige Voorziening Middelburg (KVM) voorlopig stil gelegd in afwachting van mogelijke aanpassingen in de wet- en regelgeving die een doorstart mogelijk moeten maken. De BBA bestaat nog wel.

Op 29 juni 2025 zijn de nieuwe aanvullende huisregels vastgesteld voor de locatie Nederhof, voor de BBA en voor de KVM. De brievenbus voor de klachten in de BBA is nu alleen bereikbaar voor de leden van de commissie via een sleutelkastje.

Het aantal klachten vanuit de BBA is beperkt. Waarover is geklaagd en gesproken is, is de verlofregeling in de BBA en in het bijzonder de opbouw van het langdurend verlof. Door de directie is toegelicht dat re-integratieverlof wordt toegekend op grond van het landelijk beleid Detentie en Re-integratie 2.0 van DJI. Bij overplaatsing van een gedetineerde wordt het goedgekeurde verlofplan in de nieuwe inrichting overgenomen en daaraan wordt dan ook uitvoering gegeven.

3.2. Overige aandachtspunten in het verslagjaar

Er heeft een uitvoerige presentatie plaatsgevonden over de wijzigingen in de Regeling tijdelijk verlaten inrichting (Rtvi) en de Regeling Selectie Plaatsing en Overplaatsing van gedetineerden (Rspog) met als doel het optimaliseren van het D&R-proces. Dit heeft met name gevolgen voor de gedetineerde in de HvB. Ook wordt het kort- en langdurend re-integratieverlof ingeperkt en wordt er bij de toekenning ervan meer verantwoordelijkheid bij de directeur neergelegd; daarnaast blijft het advies van de selectiefunctionaris nodig bij bepaalde categorieën gedetineerden.

In verband met het cellentekort is in het verslagjaar begonnen met het stapsgewijs uitbreiden van het aantal meerpersoonscellen. In het verslagjaar is daarnaast het project telefoon op cel gestart. Dit heeft eerst met wat gebreken te maken gehad wat tot een toename in het aantal klachten leidde. De klachten betroffen echter voornamelijk technische problemen die niet door de inrichting op te lossen waren.

Naar aanleiding van een aantal klachten is het sanctiebeleid van de arbeid aangepast en verduidelijkt. Hoe vaker de arbeid verzuimd wordt, hoe langer de uitsluiting van arbeid. Maar er is ook sprake van een zogenaamde verjaringstermijn, zodat de duur van de uitsluiting bij het missen van arbeid na een lange ononderbroken periode op de arbeid weer opnieuw begint met twee weken.

Over de plannen met betrekking tot het realiseren van een Justitieel Complex in Vlissingen, waaronder een EBI, AIT en TA in Vlissingen, die onder de verantwoordelijkheid van P.I. Torentijd zullen vallen, is de commissie van Toezicht een aantal keren bijgepraat.

Gedurende het gehele verslagjaar is de druk op de personele bezetting een belangrijk aandachtspunt geweest van de inrichting.

4. De bemiddelingstaak

Bemiddeling vindt binnen de commissie van toezicht plaats door de maandcommissaris. Alle leden van de commissie van toezicht, op de beklagrechters na, zijn per toerbeurt als maandcommissaris opgetreden in het huis van bewaring, de gevangenis en de BBA, één en ander volgens een jaarrooster.

De maandcommissarissen hebben, evenals in voorgaande jaren, volgens voornoemd rooster in beginsel twee weken achter elkaar dienst. Zij hebben de inrichting wekelijks bezocht en de door de gedetineerden ingediende verzoekbriefjes en klachten afgehandeld dan wel doorgestuurd naar het

secretariaat van de commissie of een afdeling binnen de P.I., afhankelijk waar de verzoeken/ klachten behoorden. In beginsel bezoeken zij iedere gedetineerde die zelf een verzoekbriefje, grief of klacht heeft ingediend.

De werkwijze van de maandcommissaris is, net zoals voorgaande verslagjaren, als volgt. De maandcommissaris ontvangt alle klachten en verzoekbriefjes door deze uit de daarvoor bestemde brievenbussen op de verschillende afdelingen van de P.I. te halen, die vervolgens met verzoeker/ klager worden besproken. Afhankelijk van de aard van de klacht wordt geprobeerd om voor de gedetineerde een oplossing te vinden. Hiervoor wordt na overleg met de gedetineerde achtergrondinformatie ingewonnen en wordt met het betrokken afdelingshoofd of medewerker gekeken of er wellicht een andere oplossing denkbaar is (informele bemiddeling). Die mogelijke oplossing wordt vanuit de inrichting of via de maandcommissaris aan de gedetineerde teruggekoppeld. De maandcommissaris zorgt ervoor dat de overgebleven klachten bij het secretariaat worden ingeleverd, hetzij door depot in de brievenbus van de rechtbank, hetzij bij aangetekende post, hetzij door overhandiging aan de secretaris.

De maandcommissaris heeft van zijn/ haar bevindingen steeds een kort verslag opgemaakt, dat verslag wordt geplaatst op de samenwerkingsruimte en wordt vervolgens op de eerstvolgende vergadering besproken. Voor de verslaglegging heeft de maandcommissaris, zoals voorgaande verslagjaren, het hieronder weergegeven format gebruikt;

Verslag maandcommissaris week:

Datum bezoek:

Naam MC:

Naam klager:
Afdeling + celnr.:
Korte beschrijving van de klacht:
Actiepunten voor directie:
Actiepunten voor secretariaat CvT:
Actiepunten voor MC volgende week:
Klacht ingetrokken na bemiddeling: Ja/nee
Eerdere (samenhangende) klachten: <i>Indien klager eerdere klachten heeft ingediend die over hetzelfde onderwerp gaan, benoem je hieronder de klachtnummers van die klachten.</i> 1. 2.
Overige opmerkingen:

Als een gedetineerde na bemiddeling door de maandcommissaris zijn klacht wenst door te zetten, wordt dit in het verslag van de maandcommissaris vermeld. Bijzondere of anderszins vermeldenswaardige klachten zijn in de maandelijkse vergaderingen van de commissie met de directie besproken.

Naast de traditionele klachten wordt ook gebruik gemaakt van de formele bemiddeling aan de hand van door gedetineerden geformuleerde grieven. De commissie constateert dat in 2025, zoals in het vorig verslagjaar, maar weinig gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om een grief in te dienen (vier

grieven). Gelet op de werkwijze van de maandcommissaris verbaast dat eigenlijk niet.

5. De rechtsprekende taak

5.1. De werkwijze en werkzaamheden van de beklagcommissie

De commissie heeft ervoor gekozen de beklagzaken meervoudig te behandelen. De beklagcommissie wordt samengesteld uit leden van de commissie. De beklagcommissie bestaat in beginsel uit één beklagrechter en twee leden. De beklagcommissie wordt voorgezeten door de beklagrechters, te weten Wijffels of Bethlehem. Vanwege langdurige afwezigheid van één van de beklagrechters, Bethlehem, heeft ook een aantal keren een lid (Paulus of Van der Hoeven) de beklagcommissie voorgezeten. Aan de hand van een rooster waren bij toerbeurt twee andere commissieleden lid van de beklagcommissie, waardoor ieder lid van de commissie een aantal keren bij de beklagzitting aanwezig is. De beklagcommissie werd ondersteund door één van de (plv.) secretarissen.

De commissie stelt vast dat gedetineerden ook dit verslagjaar in toenemende mate rechtsbijstand genieten tijdens een beklagzitting. Zelfs bij rogatoire verhoren ziet de commissie steeds vaker raadsliden. Dat is een opmerkelijke ontwikkeling, nu een advocaat in wezen geen rol heeft bij een rogatoir verhoor. Opvallend is ook dat steeds meer raadsliden verzoeken om telefonisch aan te sluiten. Die verzoeken wijst de commissie in beginsel af, ook omdat dat een prettig verloop van de zitting belemmert. Klagers en/of hun advocaat/gemachtigde hebben in 2025 telkens een ontvangstbevestiging van de klacht ontvangen met daarin tevens vermeld de datum waarop de beklagcommissie voornemens is de klacht mondeling te behandelen. De klachten worden gescand en digitaal (via de mail) naar de directie van de inrichting verzonden, met het verzoek binnen zeven dagen relevante stukken aan te leveren, zoals een verweerschrift, beslissingen en/ of rapportages.

Bij de klachtenbehandeling wordt eerst beoordeeld of de klacht ontvankelijk is, dat wil zeggen of de klacht valt onder de wettelijk genoemde beklaggronden conform artikel 60 Pbw. Daarnaast wordt bekeken of de klacht is ingediend binnen de termijn. Indien dat niet het geval is, wordt de klacht enkelvoudig schriftelijk afgedaan zonder zitting. Indien de klacht ontvankelijk en tijdig is, dan wordt de klacht verder behandeld. Zeer eenvoudige klachten en klachten die naar het oordeel van de voorzitter van de beklagcommissie kennelijk (on)gegrond of kennelijk niet-ontvankelijk zijn, worden ook enkelvoudig schriftelijk afgedaan buiten zitting. Bij de behandeling van de klachten door de beklagcommissie ter zitting is tijdens het verslagjaar de vestigingsdirecteur of één van de plaatsvervangend vestigingsdirecteuren, vergezeld door de juridisch medewerker van de P.I. aanwezig. In ieder geval was altijd de juridisch medewerker van de P.I. aanwezig. De beklagcommissie doet vervolgens schriftelijk een uitspraak.

De voorzitter van de beklagcommissie behandelt tevens de verzoeken tot rogatoir horen van klagers. De secretaris legt dit verhoor vast in een proces-verbaal.

5.2. Cijfermatig overzicht 2025

De beginvoorraad op 1 januari 2025 was 153 klachten. In 2025 zijn in totaal 513 klachten ontvangen. De zittingen van de beklagcommissie vinden in beginsel twee keer per maand op maandagmiddag plaats. Tijdens het verslagjaar hebben er 22 zittingen plaatsgevonden. Deze zittingen hebben alle plaatsgevonden in de inrichting.

	2025	2024
Aantal ingekomen klachten	513	540
Soort afdoening		

Ingetrokken	140	112
Ingetrokken ter zitting	6	6
Ingetrokken na bemiddeling	37	83
Afdoening na rogatoir verzoek	13	4
Niet-ontvankelijk	117	143
Ongegrond	77	183
Gegronnd	7	16
Deels gegrond	1	3
Overgedragen	15	14
Onbevoegd	-	
Totaal uitstroom klachten	414	566

Als bijlage bij dit jaarverslag wordt een managementoverzicht en totaaloverzicht van de afdoening van klachten uit het registratiesysteem Klaver gevoegd.

Hieronder is verder een overzicht te vinden van de ingediende klachten per onderwerp in 2025 in vergelijking met 2024.

Soort Klachten	2025	2024
Activiteiten (arbeid)	37	36
Activiteiten (diversen)	6	19
Activiteiten (luchten)	10	7
Activiteiten (sport)	2	15
Behandeling	18	13
Bejegening	8	22
Compensatie	8	2
Contact buitenwereld (bellen)	31	21
Contact buitenwereld (bezoek)	30	35
Contact buitenwereld (post)	4	6
Controle	6	6
Dienst terugkeer en vertrek	1	-
Disciplinaire straf	82	67
Eisen verblijfsruimte	10	10
Informatie/procedure	43	62
Nog onbekend*	20	15
Ordemaatregel	11	26
Persoonlijke voorwerpen	27	23
Regime	46	42
Rekening courant/zak- en kleedgeld		6
Rogatoir verzoek	19	4
Selectie/overplaatsing (extern)	3	4
Selectie/overplaatsing (intern)	9	8
Transport	2	3
Verlaten inrichting	4	6
Verzorging (diversen)	37	37
Verzorging	14	4

(godsdiens/levensovertuiging)

Verzorging (medisch)	9	21
Verzorging (persoonlijk)	12	17
Totaal**	513	540

*Dit betreffen zaken waarvan het onderwerp nog niet bekend is, omdat de klacht is ingediend in een vreemde taal of omdat uit de klacht niet blijkt waarover nu precies geklaagd wordt

**het totaal is inclusief de grieven (4 grieven)

De beklagcommissie stelt vast er in 2025 een afname is van het aantal klachten ten opzichte van 2024. In voorgaande jaren was er juist sprake van een (forse) toename van het aantal klachten.

Doorlooptijden

De commissie heeft ook in dit verslagjaar geconstateerd dat in een aantal klachten de wettelijke termijn van vier weken voor afhandeling van een klacht, welke termijn kan worden verlengd met vier weken, niet werd gehaald.¹ De beklagcommissie streeft ernaar om zo spoedig mogelijk na de zitting uitspraak te doen, maar dit wordt veelal niet gehaald.

De overschrijding had verschillende oorzaken, waarop de beklagcommissie meestal geen of weinig invloed kan uitoefenen, namelijk:

- bemiddeling door de maandcommissaris;
- forse toename van de klachten;
- overplaatsing van klagers;
- complexiteit van de klachten;
- het ontbreken van stukken tijdens zitting;
- een nadere reactie van partijen naar aanleiding van de zitting;
- tekort aan secretarissen; en
- beschikbaar aantal uren secretarissen.

De doorlooptijden blijven de specifieke aandacht houden van de commissie van toezicht en worden regelmatig besproken. Ook vanuit de directie is er bijzondere aandacht voor de nog openstaande klachten. Verdere verbetering van de doorlooptijden wordt in 2026 nagestreefd.

5.2. Bijzondere klachten

Net als in voorgaande jaren zijn er zogenaamde veelklagers, die voor een gestage instroom van klachten zorgen. Daarnaast waren er meerdere klachten ingediend door gedetineerden omdat tijdens de Ramadan een magnetron niet langer op de cel mocht blijven/komen in verband met (brand)veiligheid, terwijl dit de jaren ervoor wel mocht.

Ook waren er meerdere klachten in verband met het nieuwe telefoonsysteem (Telio) waarbij elke gedetineerden een telefoon op cel heeft. Dit heeft in de beginperiode technische problemen gehad waardoor gedetineerden niet konden bellen. De PI kon hier verder niets aan doen, behalve het direct melden bij de aanbieder.

6. De adviestaak

6.1. Sociale veiligheid

De commissie van toezicht heeft de landelijke ontwikkelingen gevolgd en deze regelmatig intern besproken. Zoals aanbevolen is er een aandachtsfunctionaris aangewezen. Van Wirdum heeft deze taak op zich genomen en heeft daartoe een aantal landelijke bijeenkomsten bijgewoond en deelgenomen aan een tweetal pilot-trainingen verzorgd door Radar Vertige. Alhoewel de commissie het belang van de aandacht voor dit onderwerp volledig onderschrijft, worstelt ze nog wel met de

¹ Artikel 67, eerste lid van de Penitentiaire beginselenwet.

exacte invulling in de dagelijkse praktijk. Hoe komen we tot een werkwijze waarbij het herkennen, erkennen en adresseren van problemen/incidenten op het brede terrein van 'sociale veiligheid' versterkt en geborgd wordt? Hierbij zien we een belangrijke rol voor de commissie van toezicht. Daarnaast is het onderwerp sociale veiligheid zo breed te definiëren dat in een institutie als een penitentiaire inrichting waar machtsongelijkheid het wezenskenmerk is, heel veel terug te voeren is naar (het gevoel van) sociale (on)veiligheid. Bij een groot deel van de klachten en grieven waar de commissie zich mee bezig houdt, is bejegening in meer of mindere mate een belangrijke factor. De afspraak is gemaakt dat er een gelijke verantwoordelijkheid gevraagd wordt van alle commissieleden met extra focus voor die leden die als maandcommissaris optreden.

Invulling aandachtsfunctionaris sociale veiligheid

De aandachtsfunctionaris fungeert als eerste aanspreekpunt voor de andere commissieleden wanneer ze melding willen maken of ruggespraak willen plegen over specifieke situaties. Daarnaast leest hij de verslagen van de maandcommissarissen na op mogelijke aanwijzingen, tendensen die aandacht behoeven.

De aandachtsfunctionaris heeft regelmatig overleg met de Gedeco over dit onderwerp. Zij hebben het beste zicht op en 'inside-information' over de sociale veiligheid in de inrichting. Zij zijn bereid om signalen en dergelijke te delen met inachtneming van hun specifieke situatie. Ze willen niet als 'snitch' gezien worden of er zelf nadelige gevolgen van ondervinden. Dit is begrijpelijk en daar zal rekening mee gehouden worden. De afspraak is gemaakt dat de aandachtsfunctionaris, die ook de vaste vertegenwoordiger van de commissie is bij het Gedeco overleg met de directie, na afloop van dat overleg nog blijft om eventuele ontwikkelingen op dit terrein te bespreken. De commissie vindt het in dit verband belangrijk om te melden dat we veel vertrouwen hebben in de huidige directie. We merken dat zij open staan voor geluiden, kunnen reflecteren, naar adviezen luisteren en durven te handelen. Dit gebeurt op een transparante wijze.

Meldingen en afhandeling

In het verslagjaar was er een bepaalde periode waarin meerdere gedetineerden (van onder meer de afdeling Extra Zorg Voorziening en/of plegers van zedenfeiten) melding gedaan hebben bij het personeel van een structureel gevoel van onveiligheid, met name in de avonduren. De aard van de signalen was ernstig en verontrustend.

Daarnaast waren er zorgwekkende signalen dat sommige medewerkers deze gedragingen onvoldoende serieus namen of zelfs oogluikend toestonden. De directie heeft daar gelijk op geacteerd en onder andere door middel van een duidelijke brief aan iedereen gecommuniceerd over deze signalen, maar ook wat de uitgangspunten van de P.I. zijn en wat de concrete verwachtingen zijn ten aanzien van attitude en handelen met betrekking tot deze problematiek.

Het onderwerp sociale veiligheid is een vast agendapunt op het maandelijks overleg met de directie. Sociale veiligheid is regelmatig gespreksonderwerp tussen de maandcommissarissen en de afdelingshoofden.

7. Algemene conclusie

De commissie van toezicht kijkt wederom terug op een jaar waarin zij in een open en prettige samenwerking met de directie haar taken heeft kunnen uitvoeren. De commissie van toezicht heeft op transparante wijze met de directie in de vergaderingen over onderwerpen kunnen spreken en adviseren, waardoor zaken goed zijn opgepakt. De directie houdt de commissie van toezicht goed op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de P.I. en waar ze mee bezig zijn, maar communiceren ook waar ze tegenaan lopen. Ze schromen niet om de visie van de commissie te vragen en te vragen om mee te denken. Wat opvalt is dat deze directie een humaan beleid voorstaat en oog heeft voor de persoon achter de gedetineerde.

De eerste versie van dit jaarverslag is vastgesteld ter vergadering van de commissie van 21 september 2026 en op 13 oktober 2026 ondertekend door de secretaris en de voorzitter en op 13 oktober 2026 aangeboden aan DJI. Het verslag is ondertekend door de secretaris en de voorzitter

mr. W.M.C. Oomen

mr. E.E. Bethlehem

8. Bijlagen

8.1 Managementoverzicht 2025 uit Klaver

2025	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	instroom grief	grief naar klacht	Uitstroom															eind voorraad
						totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom grief	doorloop tijd	gevoerd niet ontvankelijk	ontvond niet ontvankelijk	deels gevoerd niet ontvankelijk	overgedragen niet ontvankelijk	overgedragen ontvankelijk	ingetrokken na bepaling van aanpak	ingetrokken na bepaling van aanpak	afgevoerd na aanpak	afgevoerd na aanpak	afgevoerd na aanpak	afgevoerd na aanpak	
januari	153	54	54	0	0	37	37	0	38		11			11	8	5	1	1			170
februari	170	29	29	0	0	46	45	1	110				1	19	24		1	1			153
maart	153	49	48	1	0	23	23	0	68		2		5		10	4	1	1			179
1e kwartaal	153	132	131	1	0	106	105	1	72		13		6	30	42	9	3	3			179
april	179	44	44	0	0	40	40	0	200	2	12	1		16	7		1	1			183
mei	183	61	61	0	0	38	38	0	55	2	7		3	8	16	1	1				206
juni	206	31	31	0	0	26	26	0	72					7	18	1					211
2e kwartaal	179	136	135	0	0	104	104	0	109	4	19	1	3	31	41	2	2	1			211
juli	211	47	47	0	0	38	38	0	71	1	6		1	10	18			2			220
augustus	220	23	23	0	0	41	41	0	95	1	9			14	12	5					202
september	202	52	52	0	0	20	20	0	29						12	8					234
3e kwartaal	211	122	122	0	0	99	99	0	65	2	15		1	24	42	13		2			234
oktober	234	41	41	0	0	55	55	0	129		10		3	24	6	4	1	7			220
november	220	37	34	3	1	13	13	0	69		3		1	2	3	4					244
december	244	45	43	2	1	37	37	0	190	1	17		1	6	6	5			1		252
4e kwartaal	234	123	118	5	2	105	105	0	129	1	30		5	32	15	13	1	7	1		252
Totaal	153	513	507	6	2	414	413	1	94	7	77	1	15	117	140	37	6	13	1		252

8.2. Totaaloverzicht 2025 uit Klaver

Inrichting	Doorloop termijnen in dagen										Beslissingen									
	Totaal instroom	Instroom klachten	Instroom grieven	Grief naar klacht	Totaal uitstroom	Uitstroom klachten	Uitstroom grieven	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	Gegronde	Ongegronde	Deels gegronde	Overgedragen	Niet ontvangen	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling
Torentijd	513	507	6	2	414	413	1	94	43	17	22	8	230	7	77	1	15	117	140	37
Totaal	513	507	6	2	414	413	1	94	43	17	22	8	230	7	77	1	15	117	140	37